

Gérard Dumestre

Boko 175 nan songo d. 21
2000 San - mēkalo

Sikaso dugu ye tileponpe labaaracogo feerew durusi

Ne 6-7nan

Kalo Laadilikan

O ye laada ye, feerew be tige tōndenw
fē ka duguyirirwatōn labēn
konuman. O baaraw be ke cikesan
kura damine na. Jeerēba senfe,
duguyirirwatōn (AV) kesuko be nēfō
k'a sidōn. Duguyirirwatōn nēkun be
lakuraya. Duguyirirwatōn ka baara
jōnjōnw be wuli baarakējekuluw sigi-
len kōfē.

Kalanden jolen be fen o fen na, o
cikēda kelen kelen ka kan ka cikēda
kunnfonisēben matarafa ka nē. O
sēben matarafali be ke sababu ye ka
cikēda baaraketaw nōbo feere ni juru-
ko ni baarakeminenko n'u nōgōnna
caman siratigē la

Dawuda Mace Dawo
CMDT Lémaayasoba
Bamako

Sisun togoladon lajeba

"Dēmē ka lase togodalamusow ma
sisun ladonni n'a tōnōboli la"

Ne 2nan

"Kalan be mōgo sōn hakili la, nka kunnafoni be mōgo bō kunpan na". Yērō Ulen Sidibe

SISUN TOGOLADON LAJEBA

Sisun ye jiri ye min nafa ka bon an ka togodaw la wa ale de fana ye jiri ye min den be kari ka teme kungokonjiriw bëe kan. Nka, n'i y'a mafile, magan min be sisunko la maaw fe, keréenkérénnya la musolakaw, u t'o nafa soro hali dɔɔni. O ye ko ye Jiko ni Togoda Yiriwali Minisiriso b'a fe ka min latilen jamana soro da dayelenni sira kan. O siratige la, Jiko ni Togoda Yiriwali Minisiriso ni Mali jamana musow ni "ONG" kenyereyew ka tonba "CAFO" y'u fanga fara nögön kan. U jera ka waleya fôlo min ke sisun tɔnɔboli hukumu kono, o kera lajeba do sigili ye. O kera mekalo tile 4 san 2000 Bamako.

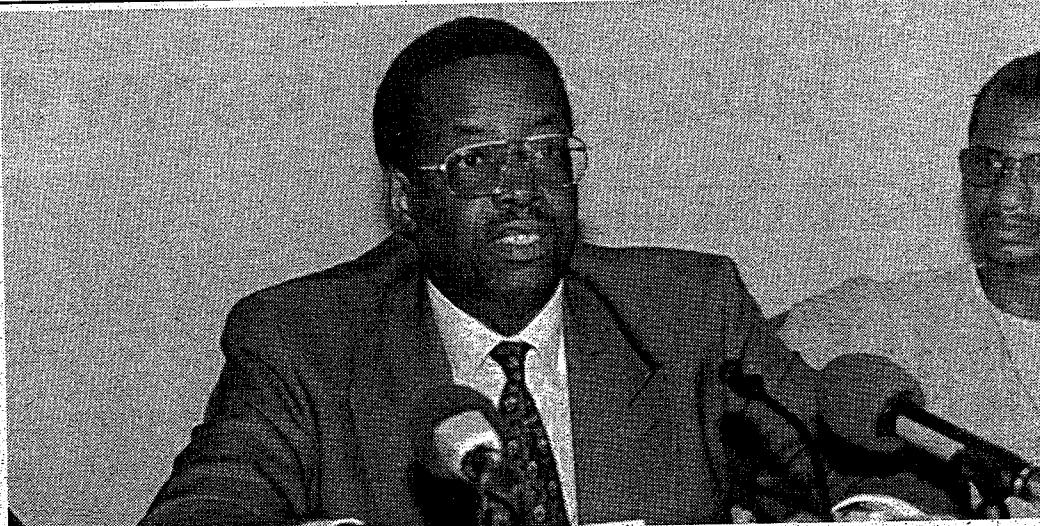
Lajeba min sigira sisun togola, o dabokun tun ye kunnafonilatemé ni hakilinatalen falen ye sisun soro kan yaasa josen ka don a koro min b'a to a baarabaga (musolakaw) ni jamana be nafa bɔ a la.

Afiri kono, i te sisun caman soro jamana wëre kan ka Mali dugukolo bɔ. Jatew y'a jira ko Mali sisun hake be se sisun miliyon 183 ani baa keme 6 ma. O jate kelenw y'a jira fana ko sikolo toni baa 80 hake de be bɔ Mali jamana da fe san o san ka taa feere kókan (jate ninnu bɔra CMDT baarada la). A jirala ko Mali de be jɔyɔrɔ fôlo la sikoloko la diñe kono.

Sisun togolalajeba in senfe, dakun damadow dajirala lajejamala. Olu file :

- Mali sisun jiidili feere,
- Jamana sisunmayɔrw nənaboli,
- Togodalamusow labenni kɔlɔbaara ni situlubaara la,
- Sikolo bayelemani, soro da labugnii hakilina na.

Kunnafonilatemesben ninnu y'a jira ko sisun soro jiidili feere te nesoro fo k'a dakun fesefese, k'a maben yaasa togodalamuso minnu y'a baaraw këbagaw ye, olu ka hafaba bɔ a la. Bawo k'a ta kɔlɔtɔmɔ na ka taa se a feereli n'a bayelemani ma, an balima togodalamusow de sen be o baara bëe la. Mali jamana kɔlɔtɔmɔyɔrbaw la (Bananba, Buguni, Faana, Kayi, Kita, Kolokani, Kucala, Npesoba, San, Sikaso,), gelya minnu yera bayelemani nasira la, olu caman ye baarakeminentanya ye. Sika-Mali ni HUICOMA minnu fana y'a

Minisiri Eli Madani Jalo : "Jamana bëna labenw sabati sisun tɔnɔboli la."

bayelemani iziniw ye Mali kono, olu ka kolo hake lajininenw te soro.

Min ye sannifeere nasira ye, o gelyaw sidonnen don :

- Bolodëse min be ye manankunko la kɔlɔko ni situluko baara senfe,
- kɔlɔtɔmɔyɔrw lasoroli gelyaw,
- kɔkansuguw sidonbaliya,
- Diñe feereyɔrɔbaw ka binkawuli dakeñslibaliya an bolo,
- Situlu ñeko dantigeli sidonbaliya diñe feereyɔrɔbaw la.

Zancebugu, Sisun tɔnɔboli misali numan

Nin sisun togoladon lajeba senfe, misali do walawalanna lajejama ye an balimamuso Konéla Mariyamu Tarawele fe. Ale ye "AMPJ" tɔndenñëmaa ye wa "CAFO" ka césirataamabaga don. Ale y'a jira ko "AMPJ" ye Zancebugu musow laben sisun soro jiidili la Buguni n'a lamini na. Deme fôlo ñesinna musow ka situlu saannifeere ma ka soro k'u ka baarakfeerew sinsin ka laban k'u

senkɔrodon kosébe sisun tɔnɔboli la. Nin dabokun ye togodalamusow ka nafa de soro li ye.

Lajeba in kuncetuma, lajiniw dantigera. O lajiniw be mun fɔ, o y'an bëe lajelen k'an fanga fara nögön kan yaasa an balimamuso minnu y'a baarabaga fôlòw n'a fanba ye, olu ka nafa soro, hakaja jamana yere fana ka nafa soro.

Nin don n'a hakilina koson, k'a da farajew ka yamaruya dilenw kan situlu donni na u ka dumufen dɔw la, Minisiri Eli Madani Jalo y'a jira a ka sisun togoladon bisimilasèben kono ko Jamana Setigibulonba n'an k'o ma ko Gofereneman, k'o bëna labenw sabati sisun tɔnɔboli la. O be ke sababu ye ka soro jiidi jamana kono wa faantanya kéléli feere do don.

O tuma, an k'an sëbe don sisun ladonni konuman ni sikoloko ni situluko ma. Jamana ka nafasorosira do don.

Yusufu Jalo

Sisunko Masala Nafama

"Sisun tɔnɔbɔli la, togodalamusow ka kɔlɔko don u sɛbe la ka do fara u ka kisɛya kan"

Sisun togɔladon lajeba sente Bamako, an ye an ka kumabaranin tengun an balimamuso Nantenen Kulubali la. CMDT ka baa-rabolofara min nesinnen don musow ka netaa ma, ale y'o nemaa ye. An n'a ye kumanogonya nafama min ke, o somogosama file :

Jekabaara : An balimamuso Nantenen, CMDT hakilina ye mun ye k'a nesin sisun togɔladon in ma ?

Nantenen Kulubali : Sisun togɔladon sigili bi, o y'anw nisɔndiyadon ye CMDT la bawo a be nesin togoda yiriwali siraba de ma. O ye CMDT hamie wa a be baara ke o kuntilenna kɔnɔ.

Min ye sisunko yere ye, dakun kɔrɔ don CMDT bolo bawo kabii san 1984, CMDT ye musow deme kɔlɔko sira kan. O waati, CMDT ye kɔlogosimansinw di musow ma. Nka, Ala y'a ke o caman ma sirasɔrɔ. Ni sisun togɔladon sigira, wajibi don anw CMDT ka ye a hakilinafalen kene kan.

Jekabaara : CMDT bena musow laben cogo di a ka cikemaraw kɔnɔ sisun ladonni n'a tɔnɔbɔli sira kan ?

Nantenen Kulubali : Togoda la, musow de ye sisun tɔnɔbɔbagaw ye. Labenw siratige la, fo musow ka fara nɔgɔn kan ka nafasorɔkuluw sigi netaa hukumu kɔnɔ. N'i ye musow laben sisun tɔnɔbɔli sira kan, i ye sɔrɔda bele-bele dayelen u ye. O sira kelen kan, i be musow bila sisun, hakaja togoda yere lakanani na. Dugu ka netaa siraba dɔ y'o ye.

Yanni sikɔlɔko ni situluko kuma ka fo, o kaasɔrɔ sisun ladonna konuman wa sanji fana ye laboli ke. O de kɔfɔ musow be se ka

sitomɔ ke, k'ɔ kɔlɔ lamara konuman (min na a suma te bɔ). U be tila ka tulu cɔni bɔ u be nafa sɔrɔ min na sugu la. CMDT bera nin dakun kelen kelen ke kalansen ye a ka cikemaraw kɔnɔ k'a nesin togodalamusow ma u ka sisunbaara la (a ladonni n'a tɔnɔbɔli). O kalansenw de bera a to a baara te ke sanjikɔrɔwɔcsì ye togodalamusow bolo.

O la sa, sira o sira n'o be se ka

Nantene Kulubali : CMDT bera musow laben a ka cikemaraw kɔnɔ ka kεne ni sisun tɔnɔbɔli ye"

togodalamusow nafa sisun ladonni n'a tɔnɔbɔli la, CMDT bera musow laben a ka cikemaraw kɔnɔ ka kεne n'o sira ye.

Jekabaara : An balimamuso Nantenen, welekan jumen b'i bolo k'a lase musow ma k'a da nin don ihakilina kan sisunko, sikɔlɔko ni situluko la ?

Nantenen Kulubali : Jekabaara ka kɔrɔ dɔ boli la a kan boko laban na (awirilikalo nimɔrɔ 174). Aw yere da sera a ma o kɔrɔ kɔnɔ ko musow bilala netaa cema. (O ye lakika ye bawo togoda yiriwali sin-sinbere foɔ ye togodalamusow de ye).

Togoda sɔrɔko la, sisun y'a jiri foɔ ye wa ale de ye kungokɔnɔjiri nafama ye togodalamusow be min

tɔnɔbɔli baaraw cema. O koson, an ka sisun ladon a ne bee ma. An kana sisun tige abada an ka lamini na k'a ke dogɔ ye. An ka kan ka sisun lakana an seko n'an dàmaji-ra la k'a da a nafa kan an ka nènamaya dakun bee la.

Min ye sikɔlɔko ye, musow ka do fara u ka magan n'u ka kisɛya n'u ka kunkensya kan. O ye welekan do ye walasa ka kɔlɔko don sɛbe la togodaw la.

Situlubo min ye sisun tɔnɔbɔli baara laban ye, o nafa te fo ka ban. Minnu ye sisun togɔladon sigi (an be foli lase u ma), CMDT be fara u kan ka musow laben k'u ladusu

sisun tɔnɔbɔli la. An be togodalamusow fo k'u walenumandɔn, ka "CAFO" n'an yerew ka baara-daw fo. Foli be nesin Jekabaara dilanbagaw yere ma bawo togoda kunkankuma be fo kene o kene kan, aw be ye o kene caman kan. Aw ni timinandiya. K'an ben.

**Kɔrɔ Tabaga:
Yusufu Jalo**

Cikanw ni Kunnafoniw

BILASIRALI

N'Ala sonna, boko nataw kɔnɔ an bera Fanga ni CMDT ni Koɔrisenewaw ce Benkanseben yelema ko filanan kɔnɔkow lateme aw ma. Benkanseben in bayelemana "SYCOV" fe.

Mali koori soro jiidili feereba

Degun min be Mali koorisenenaw kan bi, kerenkerennenya la koorisenenaw minnu be CMDT ka cikemaraw kono, o ye taari soro jiidi-baliya ye fo ka taa se a ddogoyali na binni ma.

Min ye Mali woroduguyanfan ta ye, o degun dara kene kan bawo cikesan 94/95 taari soro tun ye kilo 1213 ye. Nka cikesan 98/99 taari soro danna kilo 1032 ma. Segesegeli kerenkerennenw y'a jira Sikaso ni Fana ni Kucala cikedaw kola, koori soro ma se kilo 1000 ma.

Ni koori taari soro taara nin cogo in na, geleya belebele be bila an ka seneko la. O tuma, fo fura ka jini joona bana in na min be ke sabu ye ka faamuya jenjew lase an ma koori soro jiidili feerew la.

Nin tun ye lajeba do hakilinaba ye min kera Bamako dunanjiginso ba 'Mande' la mekalo temenen tile 3 fa tile 4.

Lajejama tilala kulu 3 ye ka hakilina 3 da u koro. O dakunw fila :

- Kunnafoniw laseli feere
 - Jiidili ni ninini dakun
 - Laadilikanw ka se cikeda ma.
- Nin dakun 3 ninnu mafora k'u kunkunw n'u jenjew b'o noggon na ka ben kelen kan.

I Kunnafoniw laseli feere dakun

- K'a da
- kunnafoniw lakikaw laseli feneko kan,
 - kunnafoniw lasorobaliya kan cakedaw ni noggon ce,
 - kunnafoniw labaarabaliya kan,
 - kunnafoniw bayelemani geleyaw kan,
 - kunnafoniw lasorobaliya kan baara noggonw be bolo,
 - kunnafoniw temesira koro lajenamayalbaliya kan
 - Baarakeloggonw ka jekafow kenew sigibaliya kan u ni noggon ce,
 - kunnafoniw laseli labenw sabatibaliya kan,
 - kunnafoniw lasagonbaliya kan,

Lajejama benna a kan :

- ka kalanbolo sigi kunnafoniw tomocogo n'u labaaracogo kan,
- ka musaka dantige k'a don dugu

kunnafoniko feerekulu labaariali dafé,

- Ka baarakeminew di AV sebenjenabolaw ni cikeda kalanden jolenw ma kunnafoniko baara la,
- k'a wasa don lanenamayali dakun be la,
- ka kunnafoniw kafoli basigi cakebaraninw na cikekafow la,
- ka kunnafo labaarakulu sigi jamana mara be kono,
- k'o kulusigi sifile kubedaw ni cikekafow kono,
- ka nafasoroda dayelen kunnafoni kafolenw labaariali la,
- ka kulu sigilen ninnu senkorodon feereba tigelen kofe.

II-Jiidili ni ninini dakun

K'a da

- koori taari soro ddogoyali kan,
- cikefeerew yelembolow kan
- cikefeere donnenw bobaliya u sira fe,

Lajejama y'a lanini :

- ka cikefeere kuraw sifileli dakun daminenen lase,
- ka feereba in don dala k'a nesin npageladanni ni koori sanfekun tigeli ma (k'a coro). Olu ye danni ni feerebo feerew ye minnu sifileli kera wasa ye Ntarla.

- kafolo ka npageladanni dogniya lateme ka soro ka forolabenbali ta da o kan cikeyorow la. O be ke kunnafoni jenjew sorolen kofe sifileli senfe.
- ka kokorodoni dabaliw tige (sigidaw neboli ni forosuma na) k'u nesin forolabenbali danni ma cikeyorow la.
- ka baara bolodacogo wale dow don bala koori taari soro jiidili la

III - Laadilikanw ka se cikeda ma

K'a da

- laadilikan joda kan koori taari soro labugunni na,
- sen soro kologirinyali n'u sankorotali baaraw tiimeni kan,
- koorisenenaw joda kan baaraw tiime konuman hakilina na,
- ton kuraw sigili kan CMDT cikemaraw kono,
- duguyiriwatou caman ka dantemajuru talenw kan,

Lajejama y'a lanini :

- ka laadilibagaw sigi CMDT cikekafo be la k'u bila CMDT ka kolosi kono,
- ka laadilibagaw ta baara la k'u bolo don dooni dooni dakun kerenkerennenw na k'u bila seneketonw ka bolokan olu k'u jo n'u ye,
- ka feereba tigelen in ka baara kelenw kiime yanni kuraw ka damine,
- ka deme don nafoloko siratige la k'a nesin seneketonw ni ton kura sitaw ma yaasa k'u ka baarakefanga sinsin kalan ko sira fe,
- ka jekaf o kelen sigi CMDT ni waribonbow ni seneketonw ce duguyiriwatou ka dantemajuruko kan.

IV - Sariya bolo fe

K'a da

- CMDT joda kan sen soro la a ka cikemaraw kono,
- CMDT ni IER/IFRA/CIRAD ni ninini cikeda wew ka baara nongonya kan,

- koorisenenaw baaratigiyali kan (seneketonw ni Seneko Sobaw),

Lajejama y'a lanini :

- ka feereba in baaratigya kalifa CMDT la,
- ka baaraketou nesaboli kulu ka baaratigya kalifa jamana Seneko Sobaw la. O be ke ni dakunw be ye noggon lasoro waati min. A baara walebaga ye cakeda feeretigw ye,
- ka baaraw nesabokulu dagayoro ke APCAM ni Seneko Sobaw ye,
- ka dabaliw tige nin feereba waleyato, a ni ninini ni jiidili ka noggon ta CMDT ka cikemaraw kono,
- ka feereba in waleyali lase OHVN ka cikemaraw kono.

Lajeba in nemaaya tun be Mamadu Goyita bolo n'ale ye Jiko ni Togoda Yiriwali Minisiri ka dangan folo ye. Donw baaraw latemeni nemaaya tun be Zana Sanogo bolo (ale y'o minisiri kelen ka kankorosigi do ye).

**Mamadu Yusufu Sise
CMDT Kalanko
Baarabolofara Nema**

POLITIKIKO TAABOLO

Denjuguya kebagaw ta fila ni cëtigë

An bë don min na i ko bi, kow masumanen don an ka jamana kono, politikiko taabolo fë. O ye Ala tanukoba ye. Nka, wu i kelen bë faso nafolo dunkojugu tigilamogow nöfë. An ka jamanakuntigi ye bere min ta u kama, o këra fiyentobere ye, min te mögo bo mögo la, dunkojuguw ka serekulu la. O yere de kama ADEMA politikiton yere disiba dëw de këra bere in ka mögo gosita folow ye. Ni maa min y'i ta damine "suw" bugoli la, i k'a dën "nënamaw" bë siran i ne dëre ! Anw fasoden gan sanw ta ye dugawudon ye ka nesin jamanakuntigi ka taabolo in ma, barisa tijé yere la, faso nafolo man kan ka kë maa damado ka bolofilaladunfen ye dibidibi ni nanbara a ni sojëni na, k'a soro jama fanba deselen majumakoto bë K'u laje ani miiri bë nögön na : "Nin dun bë ke di ?".

Jamanakuntigi y'a jira ko maa te bo maa la nin dejuguya ni dunkojugu wale cëjuguw këleli la. A dun y'o fo cogo min na, baara bë ka taa o sira kan. Ala ka jamanakuntigi dëmë. An fana k'a dëmë dëre bawo a bë jamanajowale de la. Fasodenw ka lafiya n'u ka wasa sira kan.

Yusufu Jalo ani
Tumani Yalamu Sidibe

U KO....

Bi ma kow bila ka kë. Kow tu ban keli ma k'u bë ka kë. Dine fen bee ye ko ye.

Jeli Seyiba Lamini Sisoko
Arajo Jeckaf Baarakela

Ala ye Mali ke jamana barikama ye min te se ka lama loya. Hali ni taji ni gazi t'an bara yan, n'an y'an jigi ke Ala ye k'an sebe don baara ma, ka hasidiya lankolon dabila, n bë n kali o Ala kelen na k'a fo ko tajitigiw ni gazitigiw ben'u kun siye an këro don o don.

Burulayi Musa Fofana
Mori don ka bo Dabila

Bee ko dine te so ye maa dun si te taayorë jorjorë jira. Nka tijé yere la, dine nögön so duman te. Aw m'a ye, maa si nisondiyalen te lahaba sira mine.

Saka Madi Jara
Ka bo Sinzani
Segu mara la.

Tentenba Dunbuya ko "Ala" K'an porokoto. O numan ye a k'i soro tintin kan de. Nönte...

Basiriki Ture
Kibaru Sébenbaga Kuntigi
Bamako

Maa kelen bololatulu te sama mu dëre

Konéla Mariyamu Tarawele
"CAFO" Tënden
"AMPJ" Lëma

Sensabana be n den na
Ne ka kan ka ka mun ke ?

**JAMANA Baarada Ka Gafe
Kuraw Bora.**
Gafe ninnu do file :
* Sensabana be n den na.....
Ne ka kan ka ka mun ke ?
* An ka yele doonin
* Takana
Aw ye wuli ka se Bamako
Jamana Baarada ka
Gafefeereyoro la min file
"BDM.sa" dafë. Modibo Keyita
Togola Siraba dala
Songo damatemediya don.

Jiko Topotoli Kuntaala Jan Feerew

"Tileponpe nakun ye jisanuman lasoroli noggiali ye dugu ma yaasa cikela ka keneya ka sabati"

Mali kono bi, feerew tigera walasa jisanuman lasoroli be ke noggoya la sigidaw la. O feerew belebele do ye tileponpeko ye. O hake 151 junjunnen don jamana kono. Olu nennaboli konuman kama, jamana jiko baarada "DNHE" ye baarabolofara do sigi n'o ye "PRS" ye. "SEROHS" kenyereye baarada jolen don n'a feerew latemni ye. Osiratige la, SEROHS ye kalanbsen do laben Sikaso mara dugu 18 ye. CMDT ka sigida jiko topotoli kuntaala jan baarabolofara y'a fanga fara "SEROHS" ta kan ka duguw ka labenw sabati konuman nin jiko hakilina kono.

Jiko topotoli kuntaala jan kumbora an ka togoda kono sigidaw la. O wolola ni yelema kura donni ye jiko la n'o ye delega-

lamaracogo n'a labaarakogo kan.

Dugu ka labenw sabatili ni Baara tileponpe labaarali

Ninnu keli te jiton bali a ka laadala-lajew la. O be se ka wele siue 2 san kono. Lajeba ye ton ntuloma ye. O de koson, tonden minnu be na lajeba kene kan f'olu hake ka teme tonden mume hake tilance kan. O be ke sabu ye ka fanga don jiton ka baara ketaw la.

Lajeba ka yamaruya be boli dakun 3 de kan : birosigi, ton ka sebenw labenni an'u lakurayali. "SEROHS" ka nin kalansen y'a lajeya ko lajeba nemaaya be kalifa dugu maa laadiri do la. Ale de be o don kelen baaraw lateme (lajeba mana kunce, o y'ale ka nemaaya bannen ye). Kalansen in y'a nini fana o maa laadiri ka fallen fallen sanga ni waati. Wajibi don jiton sebenjenabola ka ye kene kan. Lajeba be wele ni ganselisaben ye (n'a se be jiton min ye). O be pererelatige di tonsigi lahalaw kan (kekun, kewaati, keyoro, kedon).

Dugu bee n'a ka nangili sira don ton hukumu kono. Kalansen in y'a nini sanuya sira ka topotoli nangili kuntilenna na.

Delegeko ye sababu numan ye tileponpe labaarali la. "PRS" ka lajiniw y'o ye. O sira kan, benkansaben be ladilan jiton ni delege ce. Fan fila bee b'a cesiri k'a jeniyoro fin a nema dugu ka nafa koson. O kuntaala ye san 1 ye. O benkansaben de be yamaruya di delege ma tileponpe labaarali la wa baaratigya be kalifa a la. Delege ka baara keta danbolenw file :

- baara bolodalenw tiimeni
- tileponpe musakako neboli
- ji feereli
- wari bilali banki la
- ka jen ni kalosara dantigelen ye

Tileponpe kalandenjama Sikaso

ko ye. O delegeko min file, o dabokun ye walasa ka jiko dakun kɔrɔlenw sinsin dugu kono, dugu ka nafa sɔrɔli sira kan. "SEROHS" kenyereye baarada n'ale ye jisanuman lasoroli feeretigibaw ka baara da ye, ale ye wele bila Sikaso mara dugu 18 ma ka na kalansen sigi jiko topotoli kuntaala jan kan. Maa 50 hake ye noggon sɔrɔ Sikaso tubumoriw tɔgɔlasoba la n'o ye "Charles Lwanda togolasoba" ye.

Cogo di jiko topotoli be se ka kuntaala jan sɔrɔ ni dugu ka nafa sɔrɔli hakilina ye ? Kalansen in ye jaabi jɔnjɔnw di a nininkali la. "SEROHS" ka kalansen in y'a jira ko jiko topotoli kuntaala jan te nesɔrɔ waley filo ko.

A filo, o ye labenw sabatili ye k'u nesin dugu tileponpe labaarakogo ma.

A filanan be boli dugu jiton wari

labenw siratige la, o ye jiton sigili ye dugu kono. Ton be faamu jamakulu ye min maaw benna waleyia do w tiimeni kan sariya kono dugu ka netaa sira kan. O sira kan, maa damadaw be sugandi k'olu k'a nemaaw ye. O ye jiton ka bilo ye. O k'o, lakodonsaben be nini fangabulon maaw fe. Laben minnu kofolen file, olu be boli jamana jiko ka sariyaminen kono. Jiton be lajebaw boloda ko siue 3 fo 4 san kono.

Kunfɔlo be ke zanwuyekalo dogokun folo. O be waleyia tiimetaw kiimeni kunkan. Lajeba 2nan nesinnen don baara kelenw kiimeni ma. Ale be wele awirilikalo dogokun folo la. O baara kelenw be kiime kokura lajeba 3nan senfe min be wele zuluyekalo waati. Lajeba laban n'o ye 4nan ye, o be boloda okutoburu-kalo dogokun folo waati k'a nesin kiimena ni baara keta kuraw ma.

- jiboyoro nimoro tali
- jiko seben matarafali
- orobine dayelenni n'a datugunni
- jita bolodali (folo be ke musow latobiliko kama)
- jiko taabolo nefoli jiton ye
- tileponpe ladonni (ponpew jossili ni finikolonjalan jelen ye)
- jitayoro lasanuyali
- jibondon lasanuyali
- orobine jitontiyorow labenni
- ji yere ka sanuyako kolosili walasa k'a banakisew furake
- ponpe ji segesegeli a baarada fe (sine fila san kono)
- maa yamarualenw ladonni sin-san kono
- so joli ponpe n'a sinsan kolosiba-ga ye
- Somimadi ka cidenw kumbenni n'u bisimilali
- hakililajigin jiton ka baaraw topotoli sira kan
- dugu jiko nenaboli

Jiton joyoro ye mun ye nin baaraw la?

- ka ji feere sinsin,
- ka ji feeretogo (songoko) dansigi,
- ka delege ka baarasara di a ma,
- ka gelayaw kumbenfeerew tige ni delege ye,
- ka benkanseben konokow tiime a ni delege ce,
- jiton ni delege b'u bolono bila banki sebenw na.

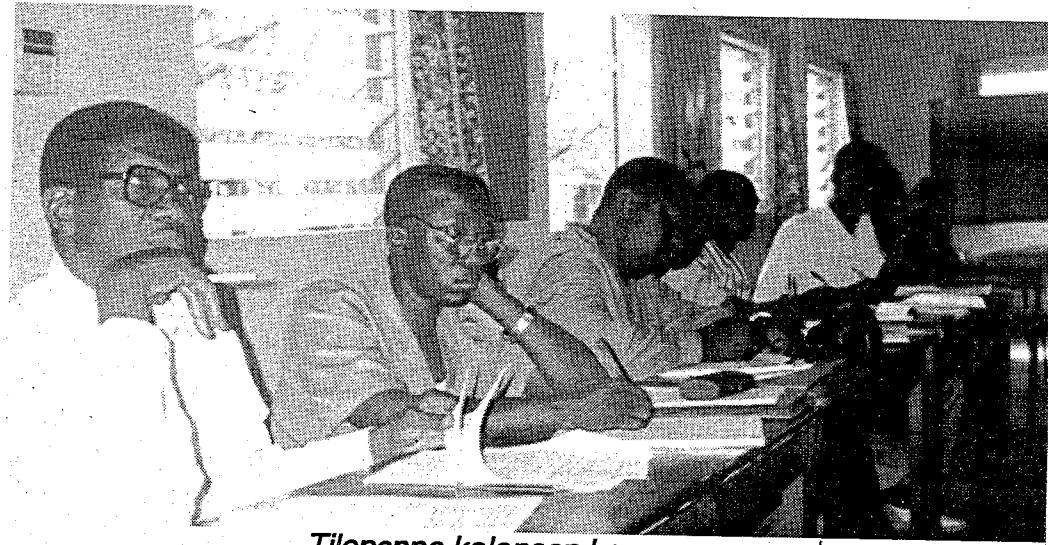
Jiton wari lamaracogo n'a labaarakogo

Jiton be konte' 2 dayelen banki la. Delege be jifeerelaw sara nka a te a yere sara. Jiton de b'o baara ke. Jiton wari laboli baara be ke ni komini nemaaw ye. Ni jiton y'a ye ko delege te ka baaraw bo u sirafe, jiton be se ka benkanseben boro. O la, jiton be fanga nonabila ni jamana jiko baarada ladonniya. Olu b'u ce fo k'a ban. Benkanseben bolonobilabagaw ye dugutigi ni delege ye.

Seerew ye komini nemaaw ni jamana jiko baarada "DNHE" ye.

Tilenaanikalan ye donniyaw lateme maaw ma fen damadaw kan tileponpe lasorocogo dugu fe, kolon ka ji bota hake ani ji feereli sumanikelanw.

Walasa dugu ka tileponpe lasorocogo dugu fe, fo a ka soroko ben sabatilen don yen. Jatew be boli kunnafoni lakikaw dili

Tileponpe kalansen karamogow

kan, ji hake bota, maa kelen magoneji (litiri 15 hake tile kono), bagan kelen magoneji (misi ta be se litiri 30 fo 40 ma tile kono). Min ye kolon ka ji hake bota ye, "SEROHS" ka nin kalansen y'a jira ko tileponpew ta te kelen ye. Misali la, tileponpe P4 jatew be sigi dunya, tile ka baara, tile waati ani dugu ka jibosiraw kan.

Min ye ji feereli sumanikelanw ta fan ye, "SEROHS" ka kalansen y'u dantige kalandenjama ye. Ji litiri 1000 be ben meterekibu 1 ma. Barikon ne 1 ji litiri 200 ye. Barikon ne 5 be ben meterekibu 1 ma. Palan ne kelen ye ji litiri 15 ye. Ale ne 13 hake be ben barikon ne 1 ma.

Baara kerenkerennenw bolodalen don tileponpe labaarali la n'olu do ye :

- konteri nimoro tali ye tile o tile,
- sumanikelanw matarafali ye,
- jibondon ladonni n'a lasanuyali ye,
- jibondon nson keleli ye,
- nson keleli ye,
- tiyow lakurayali ye a tuma na,
- duguw ka lajiniw laseli ye CMĐT ka lasigidenw ma jibondon ladonni na.

"SEROHS" ka kalansen foorio, tileponpe dakun be ne naboo konuman walawalanna katimuwa na kalandenw ye. Olu tila tilala kulu ni kulu walasa k'u ka donniya sorolenw kiime. O kera wasa kono bawo kalanden do y'a jira ko tileponpe be se ka sanga izini sigien na dugu kono min ka baara be se ka sanga jidilan na k'a feere dugu ka nafa soroli n'a ka sinijesigi

sira kan. O te nesoro tileponpe ladonni konuman n'a labaarali ko.

Dugu minnu tun be "SEROHS" ka kalansen in kene kan, olu file : Jogo, Foh, Vata, Keleni, Seribila, Masale, Korodugu Marika, Kuruma, Konina, Balulu, Ntgonaso, Kintiyeri, Karangaso II, Dogoni, Lanton Liyaso, Npeneso ani Zantigila. Maa fila fila bora nin dugu kelen kelenna na ka na kalan kene kan.

Kalan in karamogoya tun be karamogo Mokitari Sanogo bolo n'ale ye maa feeretigiba ye "SEROHS" kenyereye baarada la.

Kunceli don, Karamogo Jalaba Jabate n'ale ye jamana jiko baarada bolofara nema ye Sikaso mara kono, ale y'a ka foli lase kalandenw ma ka tila k'u labusu kalansenw tiimeni konuman na yaasa jiko topotoli kuntaala jan be sabati u ka duguw kono. A y'a ka tantoni lase "PRS" ni "SEROHS" ni CMĐT ma olu minnu ka baaranogonya n'u ka cesiri ye nin baara in sabati.

An b'aw ladonniya ko "PRS" nemaaba Dukure ni "SEROHS" nemaaba Mamadu Sila ani CMĐT sigida jiko baarabolofara nemaaba Laji Umaru Tali n'a baaranogonya tun be kalansen in kene kan. U yeli n'u ka kelenw ni folenw ye kalan in sankorota.

Boko nataw kono, an bena "SEROHS" yere nefo aw ye ani kumanogonya min temena an ni Laji Umaru Tali ce CMĐT ka jiko topotoli kuntaala jan hakilina kan k'a nesin a ka cikemara duguw ma.

Yusufu Jalo
Jekabaara ka ciden Sikaso

Togoda denmisew ka dugubakonona

"Ni segen te fila ye, do kera"

Dijé hadamadenya kouéjininaw ye jatemine ke jamana 75 kan faantanya kadara kono. O jatemine labanw ye Mali jamana bila joyoré 71nan de la. O b'a jira ko n'a bora jamana 4 na, dijé jamana 70 (jatelen) bee be Mali ne soro ni hadamadenya lafiya sira la. O ye kibaruyajugu ye. N'an ye jatemine ke, an b'a ye ko hali ni tige bérébere don, a fanba jubora an yere jka jogo talen dow la i n'a fo togoda denmisew ka dugubakonona.

Faantanya jatemineda folo ye dunkafa sabatibaliya. O dese be kene kan an ka dugubaw de kono. Nonté, hali ni geleya be dahirimé soroliko la an ka dugu misew kono, o dalen te kene kan ka dugubakononaw bo. Fen min dun ye dugubakonona geleyako ye, o fanba ju be bo dugu misew sigbagaw ka taakasegin na.

Togoda denmisew nakun duguba kono

Bee ko hine be dugubaw de kono. O kama senekeyorow be labila, k'i jesin dugubaw ma, ka soro i yere t'a don i bena baara min ke. N'i ye togoda denmisén cemanw nininka u nakun na duguba kono, u b'i jaabi ko u bena tilema ke ka segin. O be cogo min, musomanw fana b'o kelen de fo. Nka n'i y'a mafile a ne bi naani ma, i b'a ye k'a fo ko a dow be san da san kan u te segin so wa u n'u somaaw te nogon ye. Sababu caman b'o la minnu be bo duguba n'a cogoyaw yere la.

Ni hine be duguba kono, gansanko fana te duguba kono de. Siso be sara. Taakasegin te ta bolifenta ko. O fana te taa musaka ko. Fen min ye dahirimé yere ye, o te soro wari ko. A dun ka c'a la, nabaga ninnu fanba bolomadalen be wotoroninboli, baarakedenya, masonkoraabaara, bagandumunifuratiye n'u nogonnaw de kan. O b'a soro hakili b'a la ko furumuso be taa baaradenya la. A be kalosara ta min na ani ka suman dooni k'a kun tile o tile, ce ni muso ani denmisew b'u wasa don min na. Nin bee be dugubakonosigi geleyaw kofo.

Dugubakonosigi te ko nogon ye
Dijé geleyaw. A sera a sekilisa-

Geleya be npogotigw ka bi dugubakonosigi la

basiri ma. Bakoroba Jabate ka folen koro don : "Ba man kene, batigi man kene, wa bee jorelen don n'i kuntilenna ye dijesosigi kadara kono". Nabaga ninnu mana na dugubaw kono n'u hakilinata ninnu ye, n'olu ma bo u sira fe, wajibi be ke. Denmisew fana sen be don dahiriméjini na. Donni were dun tolou la. U be jesin sirabadaw ma, gerebuya walima mobiliosi kama. Ni dese ker'o bee la, a be ke ni."Ala ye min ke o kera ye". A ka c'a la o denmisén caman laban be ke somogontan ye ka soro u fa n'u ba ka surun u la.

Min ye musolakaw ka dugubakonosigi geleyaw ye, foli t'o ban. Sisoko, baarako, baloyoroko, keneyawo, nin bee ye geleya sira dow ye npogotigininw bolo duguba kono. Sisoko la, dayoro min b'u ka bila la, o ni sekulukulu bee ka kan. Baarako min y'u nakun belebele ye, u be minkojugu dan na. N'a

npogotigi dow lajora (an b'o tile la) u be maa minnu bolo baara la, olu b'u ke juguntfen ye k'u gen. N'u ma se ka segin so (maloya sabu la), u be to falonfalon na duguba nefe k'u ke jugusago ye. O npogotigi masinna be fen bee y'a ne na fo here.

Bi baarada caman kelen don k'i cesiri togoda denmisew na dugubaw kono i n'a fo "ENDA Tiers-Monde" ni Madamu Urben Danbelé ka cakeda n'u nogon na. Nka o bee n'a ta...

An be don min na i ko bi, a ka fisa mogow ka segin dugukolo ma. O be mogo segen de, nka a t'i janfa abada ! Höronden k'i ban baara ma i bara ka na balo fadensagoya sawura kono, o man kan. Ala k'an bee son hakili juman na.

Yusufu Jalo ni
Tumani Yalam Sidibe

Jekabaara

N'i ko jekabaara, i ko cikelaw ka bɔnɔgɔlasira. An bɛ don min na i ko bi, o sabatilen don Joro mara kɔnɔ Ala ni Ofisiri barika la. Duguyiriwatɔn w bɛ fan bɛe. Musojekuluw kerebete. Fen min ye balikukalan ye, o y'an dème haali an ka baaraw ka nɔsɔrɔ. K'a ta falaw kɔnɔ ka na se nakow ma, fo ka don foro gansanw na, ninnu bɛe n'u sidɔnbagaw bɛ anw cikelaw la bi. Nka, fen min bɛ mɔgo nisɔndiya nin bɛe kɔ, o ye Ofisiri yere sendoncogo ye anw na. O ye lakika ye. Falaw bɛ laben san o san ni baarakemansin kologirinw ye. Sɛnckelakolidenw fana timinan ka di taakasegin na anw cikelaw ni nɔgɔn ce. Maa kɔnɔnajelenw don haali. An bara yan bi, malosene bɔlen kɔ yen, anw ye nafa sɔrɔ Ofisiri la sira caman wɛre fe. Hali an ka

mɔnnikewaw y'u ka nafa sorota sɔrɔ Ofisi la ka da balikukalan kan. Bi, an haminankoba ye sosoko ye. Anw ka yɔrɔw ye jisi-giyɔrɔw ye. O kosɔn soso b'an tɔɔrɔ haali. N'a bɔra o la, anw ka duguden si te a nɛfɛ bi. O bɛe ye Ala ni Ofisiri barika ye. Fen min ye Saro ani Si fo ka taa se Sayi ma, an bɛ yɔrɔ min wele ko nɔ jatigiduguw, san o san kamiyɔnbaw de bɛ bɔ Segu ni San ani Bamako, ka na nɔ gosili kama o yɔrɔw la. Nɔntɛ hadamaden te se k'u gosi ka ban san kɔnɔ. Foli ka kan ka di Segu sɛnɛ yiriwabaarada bɛe ma : malosene baaradaba fila ani FIDA n'a nɔgɔnnaw.

Kalifa Koné
Ka bɔ Mögɔndo
Segu mara kɔnɔ

Segu te dugu gansan ye

N'an y'a jatemine kabii lawale la, an bɛ t'a sɔrɔ ko Segu ye duguba ye.

Kelémasa minnu temena an ka jamanaba in kɔnɔ, o kelen kelen bɛe ka cɔya taabolo fan do bɛ Segu tariku fe. Nka, nin yɔrɔ in na, an ka masala t'o kunkan. An bɛna kuma Segu jɔyɔrɔ de kan sɛnɛ yiriwali siratige la an ka jamana kɔnɔ. Ne yere ye cikela de ye Ofisiri ka Baraweli zoni kɔnɔ. Nka bi, mago gelen de ye n ka waati latemeyɔrɔ ke Masina dugu kɔnɔna ye. N'an b'an fe ka kuma Segu jɔyɔrɔ kan sɛnɛ sankɔrtali siratige la, o te taa sɛnɛke baaradaw kofoli kɔ, minnu cokolen don Segu kɔnɔ : CMDT b'olu la ka fara, Ofisinizeri, Ofisiri, FIDA n'u nɔgɔnnaw kan.

Fen min ye tigasenbaarada kɔrɔ ye, n'o tun bɛ wele ko "OACV", hali n'o ko te senna bilen, a ka kan an k'a fana kofɔ ka da sankɔrtala kan, a ye min di cike ma Segu serekili kɔnɔ a ka waati la. Segu te yɔrɔ gansan ye. Segu ye yɔrɔba

ye. Ne bɛna se ka kuma ofisiri de kan haali, k'a masɔrɔ ne n'o de bɛ baara ke nɔgɔn fe. I k'a dɔn, sanjikɔrɔwɔsi de te dɔn, nɔntɛ a b'a ka baara la a nɛma. A kuntigi, n'o ye Kasumu Denon ye, o ka dankan, n'o ye Seyidu Kulubali ye, ka se Masa Tarawele n'u jɛnɔgon tow bɛe ma, i k'a dɔn u b'u ka baara la. Mögɔw dɔn minnu b'u sigikun dɔn. Tine don, u bɛ sara u ka baara kama nka n'a y'a sɔrɔ an ka jamana kalosaratala bɛe t'u b'u ka baara ke ni fasokanu ni hadamadenya dème hakili ye, i n'a fo Kasumu Denon n'a ka cedenw sabi an ka jamana bɔra nɔgo la. An bɛe k'a dɔn ko hali yereyebara kecogo numan ni foli ani tanuni ka kan.

N bɛ Segu serekili cikela bɛe fo sɛnɛkemara bɛe kɔnɔ. N b'a nini an ka da an ka nɛmaaw la, barisa diŋe ko ba si te sɔrɔ danaya ko.

Sibiri Konanji
Ka bɔ Baraweli

Poyi Malokini

Malokini dunndala ka di
Malo falakɔnɔbaara ka gelən
Malo yere tɔgo ka di.
Dutigiba malontan
Jenbe juruntan
A te siri
Wa a bɛ duguma tuma bɛe.
Nafolo bɛ dɛsɛ mögo la ;
Finin bɛ dɛsɛ mögo la ;
O te maaya keli bali.
Ni balo dɛsɛra cebakɔrɔ la,
Bi ma a ke cɛnin ye
A laban bɛ ke ce fu ye.
Anw malosenɛnaw dun bara
Balo te malo bɔ
Malokise o,
Malofara o,
Nin bɛe n'a nafa.

Malosene mana ke hɔrɔnya ye
A sɛnɛbaga de nɔgɔn te.
Cikela dabatigi
K'a fili i nɛ,
K'a sama i nagakɔrɔ.
Kɔkolo ni bolokala,
Senkala fo nɛkise surancogo,
Nin bɛe bɛ cikela ka njanaya kofɔ.
Cikela te malomasa bɔ
Ale min b'a lanini
Ka mögɔ werɛ bo nɔgo la k'u lafa,
Ka baganw fana lafa.
Jɔn de ko sɛnɛkela te masa ye ?
Sango malosenɛna !
Kunberekuru ni bolokuru
Olu bɛe jolen don mögo min na
Ni wasa ani fasokanu ni maaya ye.
Aa, malosenɛmasa
Jaa i fana ni janjon ka kan dɛrɛ !

Sunba Kuntu Jara
Ka bɔ Kolongo,
Segu mara la.

Kulubalilakaw ka masala

Kulubaliduba do tun be Sodugu, Fari jamana kono. Adutigi tun ye Daakolon Kulubali ye. Denke jenama fila tun b'a fe Koro ani Kanga. Daakolon tun ka farin, a tun jamanen don, fen tun b'a fe.

Koro ka kamalenya dafatuma, Daakolon ye Nele nini furu la. Karo nisondiyara, sigida bee sewara, bawo kamalen in tun ye dabanjana ye, w'a ni bee tun bennen don. Nka ne balimaw, Nele nana kulubalila waati min, dutigi y'a geres a yeres la, k'a k'a ka naaninan ye. Bee dabali banna, nka mogoo si ma se ka fen fo, ka d'a ka farinya n'a ka fentigiya kan. Ni mogoo min be kulubalilakaw don i ko ne Lamini Sise, a te bala i la. O tuma Daame Kulubali n'o de ye Falikun wolo, Falikun ka Daakolon bange, o tora mun na? Musoko te? Bee b'a don ko kulubaliw furadama ma jo jelen ke deges ye.

Cekoroba ka musonincinko de ye hereye! Wa bee tigelen don a kan ko sinbara be se bonbonsi la.

Daakolon ye Nele ka baramusoya da kene kan panparan. Du fen bee bilala Nele ka bolokan. Ni min ka d'a ye don min, o de be tobi du kono, wa n'a ye min ke kulubalila Ala y'o ke. Nele minena k'a fa, k'a yaada. A ye du bee ni siri k'a d'a kun, ka Daakolon yeres ku don a worofurance.

Ala nana Nele ni Daakolon garijeges denke kelen na. U ye den in togo da Jakumakun. O cenen in ker'an bolo fen do ye Sodugu kono a te neni, kuma te k'a gosi. Fosi te b'a bolo, hali nejunu te se tig'la. A te waa bo, a te kala ce, sena kuma te se ka fo a ye. Bamaadenw masiri ye fen o fen ye a n'o te sira la. Koro ni Kanga dogoke y'a ka

denmisenninya bee ke nin cogo in na tan kulubalila, Sodugu kono, Fari jamana kan.

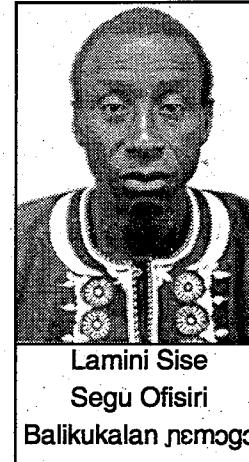
Bamananw ko : Ni maa min ma ke i fa ye, i m'a ke i ba ye, ni Ala ye si d'i ma, i b'a ke i kili fila ye.

Jakumakun selen musofuru ye, Daakolon wulila k'i jo, a y'a sendon, k'a bolodon, ka nafolo labila, ka dafela bee ke senno ye, muso ma soro. Nele n'a denke mankutu ye babaw tige, ka kulubaw yelen. Jonti be kala ye k'i ne tur'a la.

Ne balimaw den kolon ka di a ba ye de. Nele y'a bilen k'a sigi Daakolon da la. Su man di, tile man di, dutigi ka baramuso be tilen k'a boronto. N'i ye kulibalike jekisse ye sogomadaf, u bee bilennen coyi, jaa cebakoro ne de te datugu suf. Daakolon tun te bo Nele daf, nka kabini musoko in daminen, a lafiya yoro kera sisun do kora de ye a ka foro kono. N'a bora du kono dononkasi waati, a segintuma ye fitiri ye. Nele ni Jakumakun be du ke u sago ye. Kabako!!

O de nana gan, ka gan, ka gan. A ma ne min ko a ker'o ye. Daakolon n'a ka tegemagelenya bee, a ye misi duuru faro a ka misiw la, k'u feere, k'o wari bee ti nantankolon tege, ko a ka taa muso nini a yeres ye. Taasibali y'o nafolo k'a kun. Sogoma, dafeeren wulila k'i jo ka galodugu magen.

A selen galodugu kono, a ma nejini si ke kow la, a ni kacapan folo min benna, a y'i ti o tege. Kalo saba be dafa tuma min, Jakumakun ye ci bil'a fa ma, k'a ye muso soro, k'a b'a fe ka segin so kalo kura. Nka ko wari banna. Daakolon n'a ka baramuso nisondiyara, u y'a fo sigida bee ye. Misi saba were ferela, k'o wari ci denke mandi ma. Kalo tile tan ni naani su, warakolon ni "Pengelen"

Lamini Sise
Segu Ofisiri
Balikukalan nemogo

do donna an kan, k'o togo ye "Kariwaala". Ajamuu, "Taasuwe". N'i ye Nele baramuso ye, kabako! Togolabu te, warolabu te, a be i n'a fo seli ma deli ka ke mogoo min jena, a fasalen i ko tilemafekooro, sin taamasiyen doron de b'a disi la, a werewerenci, a dabo ka kunan, a te gasi sigi, a te se fininko la kuma te tobili ma. Wa a ko a kelen, a ce kelen.

Ni ba y'i da cogo min na somonow b'a mon ten. Jakumakun n'a muso tun be galodugu kono waati min, kafe ni nbuuru de tun ye u ka daraka ye. Tilela tun be san lotoli la. Surofana tun be dun senfe. O y'a soro misiware ma ban. Sodugu kulubalilakaw dun ka dara ka ye serije nonontan ni sukarontan de ye. Bawo Daakolon tege tulen don ni bamawolo ye. U ka tilela ye so walima tiganinkurun de ye. O to mana to, o be gan k'o ke suro ye.

Soso koni te don u ka sow kono, bawo u be si ka joggon wusu.

N balimaw, bee b'a don ko siseden ma dege a ba sinji la. Daakolon ka du minena ka gan an bolo nama jama Taasuwemuso fe. Dutigi te to, a musow te to. Sigijogonw te to kuma te Koro ni Kanga ma. Kariwaala nana a ye ko Jakumakun ye ko mon ni kan min ye, ko jege tona tila o kan kan. Don do sogomada fe, "Pengelen" y'a ke suwe.

Daakolon n'a ka denbaya ko k'a lase jama ma k'u buramuso y'i kari waa la ka taa. Ni maa min y'a kibaru don, i k'a da u make Lamini Sise tulo kan Segu Ofisiri la. Aw k'an ben.

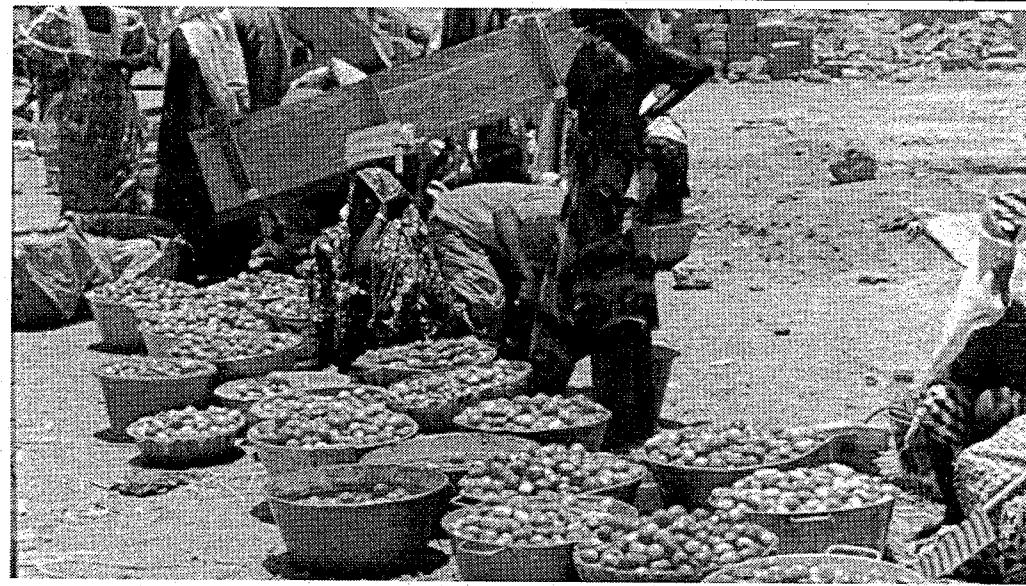
TOGODALAMUSOW KA JURUMISENNIKO

Tilema fe, musow ka baara fanba ye nakobaara ni jagomisenw ye an ka togodaw la. Jekabaa-ra ka ciden do ye taama ke Jaramana "Wizən Mənjali" ka yamaruya kono. Taama in daminenā Awirilikalo tile 20 ka taa a bila a tile 23 la. Taamaden in sera Tonto. A ni yen musojekulu ye baro ke jurumisenniko kan n'o sabu bora Wizən Mənjali la. Baro somogcsama file Wizən Mənjali ni Tonto musojekulu cesira kan.

Tonto ye dugu ye min be Jaramana mara la. A ni yen ce ye kilometere 15 ye koronyanfan fe. A dugumogow ka cesiriw nesinnen don sené, bagan-mara ani nakobaara ma.

Tonto muso 68 farala nōgon kan ka ke kulu ye netaa sabatili siraw kan. O siratige la, u ni Wizən Mənjali ka hakili falen falenw sené, Wizən ye layidu ta Tontokaw ye k'u b'u deme ni sefawari dōrōme ba mugan ni duuru (d. 25000) julu donni y'u la min be sara doonin doonin san kelen kono tōnko t'a la.

Bamananw ko : "aw ye n deme n ka wara la, o k'a soro a kunyan-fan b'i yere bolo". O sira kan, sanni Wizən Mənjali ka wariko ka se, Tonto musow tun ye yerelabenwale dōw sinsin u ni nōgon ce walasa jekulu in be yiri-wa. Wale in tun be tali ke tōnden kelen kelenna ka sefawari dōrōme keme naani sarali la, i n'a fo togosében wari keme fila (200) ani tōndennumanya wari keme fila (200). Tonto mušojekulu mogo kelen-kelenna bēs ye nin keme naani (400) sara. O mumé taar'i jo sefawari dōrōme baa mugan ni wolonwula ani keme duuru (27.500) la. O faralen Wizən Mənjali ta kan, o mumé benna dōrōme baa bi duuru ni fila ani keme duuru (52.500) ma. Tonto mušojekulu ye nin nafolo tila u ni nōgon ce, bēs k'i ta labaara kalo saba (3) kono. Nka, u ye tōno d'a kan u dama ni nōgon ce. Keme o keme, dōrōme tan (10) be da o kan. O b'a jira ko n'i ye wari hake min ta, ka kalo saba (3) baara ke n'o ye, o dōrōme ba kelen o kelen, i be keme saba (300) da o kan tōno ye kalo saba (3) temenen k'o. Tonto

Jurumisenko be togodalamusow ka netaa sabati.

musojekulu ni Wizən ye baara ke nōgon fe san 98/99 kono f'u ye Wizən Mənjali ka julu sara doonin dōonin fo k'a dōgoya kosebe.

Tonto musow ka balikukalan karamogo Masaran Kulubali ka fo la, Wizən Mənjali ka julu sarali ko laban kera feburuyekalo temenen waati. O k'o, u ye jatemine ke wala-sa k'a dōn n'a y'a soro tōno bora wari in labaarali la. O y'a jira k'u ye dōrōme baa keme ni bi saba ni saba (133.000) de soro tōno ye. Min ye tōno in labaaracogo ye, Masaran Kulubali y'a hakilina dōw di o kan. A y'a jira k'u b'a fe ka baganw san k'u mara jekulu tōgo la. Misiw, baw ani sagaw b'o hakilina kono, walasa u be bugun. O temenen k'o, ni wari in to tora, u b'o tila u ni nōgon ce k'o labaara i n'a fo folo kera cogo min na.

Jurumisenkow temenen k'o, Wizən Mənjali ni Tontokaw bolo be nōgon bolo yiriwa sabatili wale caman na i n'a fo nūnuda, jirisiyennamo ani nakobaara, ka fara galadon ni safunedilan kan. Nin baara ninnu ye sirasoro

Tontokaw bolo k'a sababu ke dugumogow ka muju, sabali ani timinandiya ye. O be da Wizən Mənjali ka deme kan.

Min ye balikukalanko ye, o sin-sinnen don Tonto dugu kono. O bora Wizən Mənjali ka balikukalan taabolo kura la, n'o ye denmisēnw kalanni ye an ka kanw na, minnu si b'a ta san 9 ka taa se san 10 ma, ani balikukalan temensira kōrō. Nin dakun fila bēs ye sira Tontokaw bolo. Tonto denmisēnkalanso dayelenna san 1996. O kalanden folow tun ye mogo mugan (20) ye. Olu bēs ye faamuya soro kalan na kosebe. An be don min na i ko bi, Tontokaw ka denmisēnkalanso kalanden jolen fila be kalo-saba-baaradege kalan na Bila dugu kono Wizən ka yamaruya kono. Wizən yere b'i jo n'o musaka tali ye. An ka foli be ka nesin Luka Balo ma, min ye Wizən ka kalanko kōlōsibaga ye Jaramana mara kono.

Yusufu Fane
Jekabaara ka ciden
Bila mara la

Maana

Nin tun ye badenma ce saba ye. U tun be fa ni ba la. U bce ye muso furu k'u woloba to jenamaaya la. Musow ladonnen ko, u woloba fatura. A to tora u maa 6 ye. U kononafililen sigilen tora ten, u m'a don u b'a ke cogo min na. Don do, korekeba nan'i kanto a dogow ma : "an k'an ba nonabila nini an musow la". U y'a jaabi k'o be ke cogo di ? Korekeba ko : "o ka nogon. N'an taara so, suru dunn'en ko, an be don k'an da. Ni waati sera, aw bena aw mero n ka so da la. O b'a soru n be k'a fo n muso ye ko n bena aw ni ne fara ka bo nogon na. N'a ye min fo, aw n'o men aw tulo la". Su kolen, korekeba n'a muso donna so kono k'u da. U ye baro damine. Korekeba y'a kanto : "sisan koni n dogow tena se ka batarako ke n na bawo an woloba ne te biled. N bena u gen u k'u yereeta walasa n ka nafolotigya ka sabati ten sa." A muso k'a ma o yoro bee ko mogo t'o fo a ye. Dogoke ce fila ninnu tulo donna masala in na tuma min, u y'u kodon. Dugu jelen, u ce saba ye nogon soru foro la. Dooni kelen forobaara la, u y'u segennafijebi. Suru masala tara k'a bin. U benna a kan ko korekeba muso te se ka ke k'u woloba nonabila. U jigi misenyara.

Su filanan, dakun sera dogoke folo ta ma. O n'a muso be baro la tuma min, korekeba ni lagare nan'u mero a

Jekabaara

Labolikuntigi

Yusufu Jalo
Sebenjekulu Kuntigi

Yusufu Jalo
Sebenjekulu

Bakari Sangare

Yusufu Fane
Jekabaara ni ONG cesira
taamabaga

Fanta Kulubali
Ngegenw Kebaga

Nuhun Madani Tarawele ko
Banun
Baaraketogonw

Makoci SNV OCED
Hakebota

11000
Batakisira : 2043
Negejurusira : 29 62 89

ka siso da la. U y'u tulomada. Dogoke folo y'a kanto a muso ma soju la : "n te sege ke n korekeba ni n dogoke la. Nafolomugunin min maralen be ne bolo, o te ta k'a don u kunko dafe abada. N bena o ke n ka nafolotigya jumine ye. Poporo, n tena o ci u tige. N fana ka bonogola tuma sera ten sa !" O fo yoro min, a muso ye kuma tige a da. : "Jaa i hakili b'i yere la. Ni mogo min tun ye nin fo e ye, i tun be muruda o tigi kan na". A y'a kanto a ma k' faamuyara. Korekeba ni lagare wasalen ko, u y'u molonti ka taa u dayoro magen. Dugu jelen, u ce saba ye foro sira ta. Dooni kelen cike la, u y'u sigi foro balanzansunba koro. U ye masala bo k'a bin. U benna a kan ko dogoke folo muso te se k'u woloba nonabila. A to tora dogoke lagare muso ye. Yali badenma ce saba ninnu bena to u woloba nonabilabali ye wa? U ye waati da nogon ye su konona na. U bena jaabi soru u ka kononafiliw la.

Su kolen, koreke ce fila y'u molonti ka taa u jo lagare n'a muso siso da la. U y'u tulomada o n'a muso ka barokan fe. Baro nana se yoro do la, lagare y'a kanto a muso ma ko : "ne koro b'a fe ka ne ke namugulasogo ye. Nka n tena son abada bawo bee b'i yere ye sisan. Woloba ne te biled." Lagare ye nin kumakan ninnu bo a da yoro min, a muso y'a pan ka wuli k'a bolo fila ci nogon na : "o te ko keta ye de make. A tu ka bo i da bawo ne ka furu b'a dafe. N'i koni ma ne a keli ko, o tuma ne be n faso sira

CMDT mogo minnu ye sebenni ke boko in kono :

Mamadu Yusufu Sise -Bamako

Dawuda Mace Dawo -Bamako

Mamdu Lariya Sise -Bamako

Usumani Tarawele -Fana

Daniyeli Kulubali - Buguni

Amadu Teli - Sikaso

Musa Zanor Tarawele - Kucala

Abudulayi Kara - San

Yusufu Jim'e Sidibe - Kita

mine bawo maaw bena a fo k'i ni ne de jemakan don u tena a nini k'a faamu wa u tena a faamu yere. Yanni a ka se o ma, ne be n ka kasaw kuru wa i ne tena da ne kan fo jo don. N be sini tile to i ye i k'i hakili munumunu kosebe. Ni tile binna, i bena jaabi di ne ma. N'o y'a soru i be i ka folen kan, o tuma ne be so sira mine. Nka n'i ye nin miirijugu sama ka bo i kun na, ne be n ka celasigi ke aw ka du kono. Konte, son te da n na de!"

Lagare y'a kanto a muso ma k'a ka kuma jo bawo sunaa b'ale nena. Baro bilala.

Korekemaa ce filaw nisondiyalen y'u taama u sen nunkun kan k'u sibon segera. Dugu jelen, u badenma ce saba ye foro sira mine. Nin don forobaara kera nisondiya ni muguri kono ce saba ninnu fe bawo u woloba nonabila soru. Segennafijebi ma ke nin don. U tile-la ka sumansinew korsine, ka binjunguw bee sasa, ka foro kono jeya i ko kabako. Wulada setuma, sanji fana y'a kari a la. O ye cikela bee sago ye. Badenma ce saba y'u bolo da nogon kan na k'u kunda so kan sanji jukoro. U seginto ye donkili min da aw b'o don wa ? U ko "balimaya nogon te wa a nogon ma da dije na". U ye donkili in da fo ka se dugu sokun na u ka soru k'aa bila ye.

Sufe, suru dunned ko, korekeba ye du musow dalaje. A y'a jira u la k'u dogoke lagare muso ka koro ni du muso tow bee ye bawo u woloba nonabila don. Bee k'a ta a ka dabada ma. Dukonofen bee b'a sago la wa n'a ko min, o ye keta wajibiyalen bee ma. Musow k'u sonna. Kabii lagare muso y'a jo du musokoro joyoro la, here be ka don du kono cogo min dooni te. Suman caman be soru san o san. Balima ce saba ninnu bee kera nafolotigibaw ye. U kelen kelen ka misi hake be se misi 2000 ma. U nogon tun te u ka lamini na nafolotigya la. Nin bee sababu ye Ala ye k'a da lagare muso naniya jelen kan.

Ne balimaw, a cogo be di bi tile in na de ? Nin badenma ce saba ka balimaya taabolo ni sisan ta be cogo di de ? An ka nin natabaya waati in na, an ka badenya ni balimaya cogo ? Aw ye nkalon bo ne da dere!!!

Yusufu Fane